

Sygn. akt III CSK 361/06

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Hubert Wrzeszcz

Protokolant Iwona Budzik

w sprawie z powództwa Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej
w M.

przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia – M. Oddziałowi Wojewódzkiemu o
zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 19 stycznia 2007 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 października 2005 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Szpital w M. - wniósł o zasądzenie od Narodowego Funduszu Zdrowia – M. Oddziału Wojewódzkiego (następcy prawnego Regionalnej M. Kasy Chorych) kwoty 3 210 055 zł z ustawowymi odsetkami, stanowiącej równowartość części kosztów podwyżki wynagrodzeń poniesionych w latach 2001 i 2002 na podstawie art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2 ze zm. – dalej: „ustawa z dnia 16 grudnia 1994 r.”), wprowadzonego ustawą z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw i ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 45).

Sąd Okręgowy wyrokiem z 28 lutego 2005 r. oddalił powództwo. W ocenie Sądu Okręgowego, powództwo to nie miało oparcia w przepisach prawa powołanych przez stronę powodową.

Apelacja strony powodowej została oddalona przez Sąd Apelacyjny wyrokiem z 28 października 2005 r. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego o nieistnieniu podstaw do zastosowania w sprawie art. 357¹ k.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego na uwzględnienie powództwa nie pozwalał również art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r.

W skardze kasacyjnej strona powodowa zarzuciła naruszenie: - art. 4a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r.; - art. 357¹ w związku z art. 354 k.c.; - art. 65 k.c.; - art. 233 §1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie wyłoniła się kontrowersja co do możliwości dochodzenia przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej od kas chorych, a później od ich następcy prawnego, Narodowego Funduszu Zdrowia, kwot niezbędnych do pokrycia kosztów realizacji obowiązku przewidzianego w art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. W szczególności powstała rozbieżność orzecznictwa

w odniesieniu do kwestii możliwości oparcia roszczeń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wobec kas chorych (Narodowego Funduszu Zdrowia) o zwrot wspomnianych kwot na art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. W wyroku z dnia 24 września 2003 r., I CK 143/03 (OSNC 2004, nr 11, poz. 179), Sąd Najwyższy, rozstrzygając tę kwestię, udzielił odpowiedzi negatywnej, natomiast w wyroku z dnia 17 marca 2005 r., III CK 405/04 (OSNC 2006, nr 2, poz. 36) – odpowiedzi pozytywnej.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2006 r., III CZP 130/05 (OSNC 2006, nr 11, poz. 177), powyższa rozbieżność orzecznictwa została rozstrzygnięta na rzecz stanowiska uznającego art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. za podstawę roszczeń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej względem kas chorych (Narodowego Funduszu Zdrowia) o zapłatę kwot niezbędnych do pokrycia kosztów realizacji obowiązku nałożonego przez wymieniony przepis.

Zapłaty wyrażone w powołanej uchwale stanowiło konsekwencję przyjętej w praktyce wykładni, dostrzegającej w art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. podstawę roszczeń pracowników zatrudnionych w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej o podwyższenie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę o kwotę nie niższą niż 203 zł w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2004 r., II PZP 4/04, OSNP 2004, nr 19, poz. 326, i uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2004 r., I PZP 8/04, OSNP 2005, nr 8, poz. 105), oraz uznania przepisu art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18 grudnia 2002 r., K 43/01 (OTK-A 2002, nr 7, poz. 96), za zgodny z art. 2, 7 i 32 Konstytucji, o tyle tylko, o ile jest on „rozumiany jako tworzący współodpowiedzialność systemu finansów publicznych za jego wykonanie” (por. art. 188 pkt 1 i art. 190 ust. 1 Konstytucji).

Uznanie art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. za zgodny z Konstytucją o tyle tylko, o ile jest on rozumiany „jako tworzący współodpowiedzialność systemu finansów publicznych za jego wykonanie”, oraz brak odrębnej regulacji ustawowej normującej sposób finansowania podwyżek wynagrodzeń przewidzianych w art. 4a

ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r., nakazują dostrzegać w tym przepisie również podstawę dla roszczeń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wobec kas chorych, a później Narodowego Funduszu Zdrowia - jako właściwych podmiotów systemu finansów publicznych - o pokrycie kosztów podwyżek wynagrodzeń pracowników w zakresie, w którym w danych okolicznościach nie można było wymagać sfinansowania tych podwyżek przez wspomniane zakłady z własnych środków. Bez przysługiwania samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej takich roszczeń współodpowiedzialność systemu finansów publicznych, o której mowa w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, pozostałaby deklaracją bez pokrycia. Nie przysługiwanie wymienionych roszczeń samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej zagrażałoby pośrednio także interesom pacjentów, wartości nie mniej godnej ochrony niż interesy pracownicze.

Uwzględniając, że czynność prawna zgodnie z art. 56 k.c. wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, zawarte przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej z kasami chorych na lata 2001 i 2002 umowy o udzielanie ubezpieczonym świadczeń zdrowotnych uzasadniały również, stosownie do art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. w związku z art. 56 k.c., roszczenia o zapłatę kwot niezbędnych do pokrycia kosztów związanych z realizacją obowiązku podwyżki wynagrodzeń pracowniczych w zakresie, w którym w danych okolicznościach nie można było wymagać sfinansowania tych kosztów przez samodzielne zakłady opieki zdrowotnej z własnych środków.

Z przedstawionych przyczyn za trafny zatem należało uznać zarzut naruszenia art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. Wobec zasadności tego zarzutu, bezprzedmiotowe stało się rozpatrywanie pozostałych przytoczonych przez stronę powodową podstaw kasacyjnych.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).